

Onderwerp

Kennisgeving en publicatie Ontwerp RES 2.0.

Datum collegevergadering	25 november 2025
Thema programmabegroting	Energie- en warmtetransitie
Portefeuillehouder	Paul Hofman
Zaaknummer	2025-017422

Samenvatting

Het college van Rheden wil de Ontwerp RES 2.0 (Regionale Energie Strategie) van Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vrijgegeven voor zienswijzen. Inwoners kunnen vanaf 4 december 2025 tot 14 januari 2026 hun zienswijze hierop indienen. Daarnaast heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de publicatie en het zienswijzeproces via een raadsinformatiebrief.

Voorgesteld besluit

1. De Ontwerp RES 2.0 in week 49 ter inzage te leggen voor zienswijzen, met als sluitingsdatum 14 januari 2026 voor het indienen van zienswijzen.
2. De kennisgeving te publiceren, behorend bij de publicatie van de Ontwerp RES 2.0 en het voornemen deze vast te stellen.
3. De gemeenteraad te informeren over bovenstaand proces via een raadsinformatiebrief.
4. De RES 2.0 niet als zelfstandig vrijwillig programma vast te stellen maar onderdeel te maken van het energie- en warmteprogramma.

Inleiding

In Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen werken 16 gemeenten, de provincie, 3 waterschappen en netbeheerder Liander samen aan duurzame energie met een Regionale Energie Strategie (RES). In de RES staat hoe we in onze regio van fossiele energie overschakelen op duurzame elektriciteit en warmte. Ook staat in de RES welke infrastructuur en opslag daarvoor nodig zijn. In de RES 1.0 hebben we onder andere afgesproken om in 2030 1,62 TWh duurzame elektriciteit op te wekken. In de RES 2024 is dit opwekdoel opnieuw bevestigd en is een strategie beschreven hoe we tot de invulling van dit doel komen.

Proces RES 2.0

In 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Hiermee is ook vastgelegd dat de nadere uitwerking van de afspraken in een RES 2.0 zouden landen. Met de vaststelling van de RES 2.0, blijven de afspraken en kaders van de RES 1.0 gehandhaafd. De RES 2.0 is een aanvulling hierop. In 2024 is er eerst een tussenstap gemaakt met een verrijking van de RES 1.0 vanwege de vele veranderingen in het speelveld. Deze is in juli 2025 door het college vastgesteld.

Denk daarbij aan ontwikkelingen als netcongestie, stikstof, oplopende wachttijden voor uitspraken van de Raad van State en terugleverkosten voor elektriciteit. Ook nieuwe ruimtelijke beperkingen spelen een rol, zoals het wespendife beleid op en rond de Veluwe en restrictiever provinciaal beleid voor de ontwikkeling van zon- en windenergie. Bovendien is de regionale planMER opgeleverd.

Hiervoor is eerst een Notitie van Reikwijdte en Detailniveau opgesteld die in 2022 gepubliceerd is voor zienswijzen. Vervolgens is in juli 2023 de planMER ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraden.

De RES 2.0 blijft gestoeld op de afspraak om als regio 1,62 TWh duurzame elektriciteit grootschalig op te wekken. De kans is echter groot dat we dit doel pas in de periode na 2030 bereiken. Vanwege een aantal ontwikkelingen is het namelijk steeds moeilijker om (tijdig) grootschalige duurzame elektriciteitsprojecten te ontwikkelen.

Van 1.0 naar 2.0

Tussen de vaststelling van de RES 1.0 en deze RES 2.0 is de Omgevingswet van kracht geworden. De RES 1.0 was in 2021 nog een raadsbesluit, terwijl de RES 2.0 geldt als een 'vrijwillig programma'; een vaststellingsbevoegdheid die bij colleges is belegd. Gebruikmaken van deze bevoegdheid en gezien de geringe impact van de RES 2.0 in de gemeente Rheden maken we de RES 2.0 onderdeel van het energie- en warmteprogramma.

Inhoud op hoofdlijnen*Ontwikkeling integraal energiesysteem*

De energietransitie in Nederland vraagt om een stevige versnelling en verbreding. Waar de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vooral gericht was op het realiseren van duurzame elektriciteitsopwekking met zon en wind, werd in de RES 2024 de eerste stap gezet naar een integrale benadering van het energiesysteem. Met de RES 2.0 zetten we een volgende stap: een integrale benadering waarin duurzame opwek, warmtevoorziening en infrastructuur nauw met elkaar worden verbonden.

We werken toe naar een energiesysteem waarbij vraag en aanbod dichterbij elkaar worden gebracht.

Local for local als uitgangspunt voor de restopgave van 0,3 TWh

Deze RES 2.0 geeft ook een nadere uitwerking om het afgesproken bod van 1,62 TWh duurzame elektriciteitsopwek in de regio te realiseren. Van de afgesproken 1,62 TWh is op dit moment 0,71 TWh gerealiseerd en 0,50 TWh vergund. Een aantal vergunde projecten wacht daarbij nog op een uitspraak van de Raad van State. Ook zitten nog drie vergevorderde windinitiatieven in de projectenpijplijn, samen goed voor 0,11 TWh. Als we deze getallen bij elkaar optellen, dan komen we tot 1,32 TWh. Dit betekent dat we als regio nog een restopgave hebben van 0,30 TWh aan grootschalige duurzame elektriciteitsopwek.

Om invulling te geven aan deze restopgave zetten we in op drie parallelle sporen:

- Zon-op-dak projecten als onderdeel van smart energy oplossingen.
- Elektriciteitsopwekking bij industriële grootverbruikers.
- Nieuwe zoekgebieden windenergie om gemeentelijke doelen te faciliteren.

Ontwikkelingen

- Netcongestie zorgt voor langdurige beperkingen op het elektriciteitsnet. Dit heeft grote invloed op zowel toelevering op het elektriciteitsnet als op afname van het elektriciteitsnet.
- Gemeenten stelden na de RES 1.0 Transitievisies Warmte (TVW) op. Mede hierdoor groeide het inzicht in de warmtetransitie. Gemeenten werken nu aan de opvolger van de transitievisies; het Warmteprogramma, een verplicht programma onder de Omgevingswet.
- De regionale planMER heeft inzicht gegeven in welke gebieden er mogelijkheden zijn voor zonne- en windenergie. Een aantal gemeenten heeft op basis daarvan nieuwe windzoekgebieden vastgelegd.
- De provincie Gelderland heeft een restrictiever beleid vastgesteld (op basis van bestuursafspraken) voor de ontwikkeling van zonne-energie op natuur- en landbouwgronden.
- Strengere Gelderse windnormen en beleid om de wespandief op de Veluwe te beschermen, leiden tot een beperking van de mogelijkheden voor windenergie. Voor Rheden betekent dit dat er geen ruimte is voor windturbines (mub van de kleine bij bedrijven en boerderijen).

Beoogd effect

- We willen met de RES 2.0 passende oplossingen zoeken om de resterende opwekopgave, circa 0,30 TWh, te realiseren.
- De RES 2.0 geeft richting in de weerbarstige werkelijkheid bij de transitie van het huidige energiesysteem in onze gemeenten. Naast elektriciteit staan thema's als warmte, netcongestie, bestuurlijke samenwerking en draagvlak centraal. We formuleren in deze RES 2.0 voor het energiesysteem vier thema's die richting geven aan onze gezamenlijke inzet:
 - Het beter benutten van de bestaande infrastructuur.
 - Integraal programmeren van ruimtelijke en energetische ontwikkelingen. Een nauwe samenwerking tussen gemeenten, netbeheerders, provincies en landelijke partijen.
 - Het ontwikkelen van handelingsperspectieven voor gemeenten, bedrijven en inwoners.

Argumenten

1.1 Inzagelegging geeft inwoners de kans om te reageren; vanwege de regionale besluitvorming is het voor inwoners lastig om te participeren. Met de terinzagelegging wordt deze mogelijkheid wel geboden.

3.1 Raadsinformatiebrief; de raad wordt geïnformeerd over de RES. Door de veranderingen als gevolg van de Omgevingswet stelt het college de RES vast. Met de RIB wordt de raad geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld om inhoudelijk te reageren.

4.1 Geen apart programma voor de RES; de impact van de RES 2.0 is voor Rheden relatief beperkt. Van windenergie is geen sprake en ook wat betreft zon op land zijn er weinig mogelijkheden. Om voor deze beperkte gevolgen een specifiek programma te maken, staat qua impact niet in verhouding tot de extra inspanning. Het opnemen in het Energie- en Warmteprogramma lijkt een logischer oplossing.

Kanttekeningen en/of risico's

4.1 Vrijwillig programma versus verplicht programma; door de RES 2.0 onder te brengen bij het Energie- en Warmteprogramma verandert het van een vrijwillig programma in een verplicht programma. De impact van de RES 2.0 in Rheden is echter beperkt.

Financiën

Dit besluit heeft geen financiële consequenties.

Voor de regionale activiteiten van de RES ontvangen we een bijdrage van het Rijk.

De regionale financieringsafspraken voor RES 2.0 verlopen via de budgetbesprekingen voor de Groene Metropoolregio onder de opgave Circulaire regio.

	2025	2026	2027	2028
KOSTEN vaststelling en advies	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-
DEKKING	nvt	nvt	nvt	nvt

Uitvoering

De RES 2.0 is een vrijwillig programma onder de Omgevingswet. Een vrijwillig programma is niet juridisch bindend voor derden, maar het bindt wel het bevoegd gezag zelf en kan invloed hebben op beleidsuitvoering en besluitvorming.

Het vaststellen van een programma onder de Omgevingswet is een bevoegdheid van de colleges van de 16 RES gemeenten, Gedeputeerde Staten van Gelderland en de Dagelijks Besturen van de waterschappen. Na publicatie van de Ontwerp RES 2.0 in week 49, kan iedereen tot 14 januari 2026 een reactie geven. Voor geïnteresseerden organiseert de RES-organisatie op maandag 15 december een online informatieavond. De zienswijzen beantwoorden we in een Nota van Beantwoording. De RES-organisatie stelt deze Nota van Beantwoording op.

Planning RES 2.0

- Week 49 2025: kennisgeving en publicatie Ontwerp RES 2.0 voor zienswijzen.
- Week 3 2026: sluiting zienswijzeperiode Ontwerp RES 2.0.
- Q1 2026: opstellen Nota van Beantwoording.
- Q1 2026: vaststelling RES 2.0.

Participatie en communicatie

In de afgelopen maanden is de Ontwerp RES 2.0 tot stand gekomen in een proces waarbij zowel ambtelijk, bestuurlijk als vanuit het maatschappelijke veld, input is opgehaald en verschillende feedbackrondes hebben plaatsgevonden.

Zo waren de regionaal belanghebbenden, verenigd in de Regionale Adviestafel RES, betrokken bij het opstellen van de RES 2.0. En verschillende gemeenteraden hebben voorafgaand aan de

uitwerking van RES 2.0 wensen en bedenkingen opgesteld. Deze wensen en bedenkingen zijn meegewogen in de RES 2.0 en, inclusief beantwoording, opgenomen als bijlage.

Communicatie over het besluit

De kennisgeving van publicatie van de Ontwerp RES 2.0, inclusief planMER, communiceren we via de gemeentelijke kanalen van de 16 gemeenten. Ook via de website www.gmr.nl/res is de Ontwerp RES 2.0 in te zien. De kennisgeving en andere communicatieteksten ten behoeve van publicatie is door de RES-organisatie opgesteld en bijgevoegd.

De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de publicatie en het zienswijzeproces via een raadsinformatiebrief. Deze is als bijlage 2 opgenomen.

Binnengekomen zienswijzen worden door de Groene Metropoolregio verzameld. Hier wordt ook de beantwoording ambtelijk voorbereid. Zo kunnen gelijke zienswijzen in de hele regio gelijk worden beantwoord. Alle zienswijzen worden gebundeld en beantwoord in een Nota van Beantwoording. Na het verwerken van reacties bespreken we de definitieve RES 2.0 in het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio. De RES 2.0 wordt daarna ter vaststelling aan alle colleges voorgelegd.

Bijlagen

- 1 Ontwerp RES 2.0, inclusief planMER.
- 1 Raadsinformatiebrief voor het informeren van de gemeenteraad over de RES 2.0 en het zienswijzeproces.
- 2 Kennisgeving.

De Steeg, 25 november 2025

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris